

VERENIGING
JONGE
INSOLVENTIERECHT
ADVOCATEN.

Via: <https://www.internetconsultatie.nl/turboliquidatie>
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Zijne Excellentie de demissionaire Minister voor Rechtsbescherming
De weledelgeleerde heer drs. S. Dekker

Vereniging JIRA
p/a Davids Advocaten
Postbus 2046
1000 CA Amsterdam
Nederland
T +31 (0)88 500 4310
F +31 (0)88 500 4333
info@verenigingjira.nl
Onze ref.
Consultatie turboliquidatie
Datum
27 juli 2021

Hooggeachte heer Dekker,

Op 28 juni 2021 heeft u via de website www.internetconsultatie.nl een openbare consultatie gepubliceerd voor het wetsontwerp voor een tijdelijke wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek omtrent de turboliquidatie ex art. 2:19 lid 4 BW (het “**Wetsontwerp**”). De Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (“**JIRA**”) geeft hierbij haar zienswijze op het Wetsontwerp door het plaatsen van een aantal kanttekeningen bij bepaalde artikelen uit het Wetsontwerp.

Inleidende opmerkingen

De huidige regeling inzake de turboliquidatie leidt ertoe dat een rechtspersoon automatisch ophoudt te bestaan als deze op het tijdstip van de ontbinding geen baten meer heeft. Het Wetsontwerp heeft als doel om misbruik van de regeling te bestrijden en om de rechtsbescherming van schuldeisers te verbeteren. Het Wetsontwerp is onderdeel van de uitwerking van een brede aanpak met betrekking tot het faciliteren van efficiënte bedrijfsbeëindiging.¹ JIRA is een voorstander van vergroting van de transparantie van de regeling omtrent de turboliquidatie. JIRA is van mening dat met een efficiënte bedrijfsbeëindigingsprocedure onnodige faillissementen kunnen worden voorkomen en kosten kunnen worden bespaard. JIRA meent echter dat het door het Wetsvoorstel geboden niveau van crediteurenbescherming op enkele punten ruimte laat voor verbetering.

Artikel 2:19b BW

Te deponeren informatie

Het voorgestelde art. 2:19b lid 1 BW introduceert een verplichting van het bestuur om diverse stukken te deponeren in het geval van een turboliquidatie van een rechtspersoon. De stukken die gedeponeed dienen te worden zijn een balans, een opgave van redenen voor het ontbreken van baten en het onbetaald laten van schuldeisers en een slotuitdelingslijst indien er voorafgaand aan de ontbinding een feitelijke vereffening van het vermogen heeft plaatsgevonden. Daarnaast dient het bestuur de jaarrekeningen van voorgaande boekjaren te deponeren indien nog niet aan deze verplichting is voldaan. De gedeponeerde stukken dienen de informatiepositie van schuldeisers te verbeteren. JIRA meent dat deze stukken de schuldeisers onvoldoende informatie verschaffen om onregelmatigheden te kunnen constateren. Om die

¹ Memorie van Toelichting, p.1.

reden acht JIRA het wenselijk dat het bestuur niet slechts een toelichting geeft over de oorzaak van het ontbreken van baten, maar ook toelicht hoe baten in de periode voorafgaande de ontbinding te gelde zijn gemaakt en waarvoor deze zijn aangewend. Deze toelichting dient ook te worden gegeven indien er geen feitelijke vereffening heeft plaatsgevonden. JIRA stelt daarom voor dat, in het geval dat de rechtspersoon in de drie boekjaren voorafgaand de ontbinding over baten beschikte, het bestuur een dergelijke verantwoording dient af te leggen.

Te deponeren jaarrekeningen

Ten aanzien van art. 2:19b lid 1 sub d BW beveelt JIRA aan om een termijn te stellen aan het aantal jaarrekeningen dat het bestuur (nog) dient te deponeren. In het Wetsontwerp is opgenomen dat het bestuur alle jaarrekeningen dient te deponeren die ondanks de verplichting daartoe nog niet zijn gedeponerd. JIRA meent dat het deponeren van (nog niet gedeponerde) jaarrekeningen inzicht zal bieden in het financieel verloop tot aan de ontbinding. Het kan in de praktijk echter voorkomen dat er bijvoorbeeld 10 jaar voorafgaand de ontbinding een jaarrekening niet is gedeponerd. De verplichting om een relatief oude jaarrekening (alsnog) te deponeren zal niet bijdragen om de doelen van dit artikel te behalen terwijl dit wel leidt tot een (behoorlijke) lastenverzwaring van het bestuur. JIRA stelt voor om art. 2:19c lid 1 sub d bijvoorbeeld als volgt aan te passen: *de jaarrekeningen inzake de vijf boekjaren voorafgaand aan het boekjaar waarin de rechtspersoon is ontbonden (...).*

Schriftelijke mededeling

Verder introduceert het voorgestelde art. 2:19b lid 2 BW een mededelingsverplichting voor het bestuur. Op grond van dit artikel dient het bestuur de schuldeisers mede te delen dat de stukken uit lid 1 van dit artikel zijn gedeponerd. De mededeling is vormvrij. JIRA meent dat het onwenselijk is om geen vereisten te stellen aan de mededelingsvorm. In geval van een mondelinge mededeling kan namelijk eenvoudig discussie ontstaan over de vraag of de mededeling daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Dit kan zowel vanuit het perspectief van de schuldeiser als de schuldenaar onwenselijk zijn.

Contactgegevens van schuldeisers

Uit het voorgestelde art. 2:19b lid 2 BW volgt dat op het bestuur geen mededelingsverplichting rust indien het bestuur niet over de nodige contactgegevens van de schuldeisers beschikt. Uit de Memorie van Toelichting van het Wetsontwerp volgt dat het niet de bedoeling is om een plicht in het leven te roepen voor het bestuur om onderzoek te doen naar de contactgegevens van schuldeisers. Ook zou er van schuldeisers redelijkerwijs mogen worden verwacht dat zij ervoor zorgdragen dat de schuldenaar over hun accurate gegevens beschikt.² JIRA kan deze redenatie niet volgen. Immers, op het bestuur rust reeds de verplichting tot het voeren van een deugdelijke administratie. Om die reden mag worden verwacht dat uit de administratie de contactgegevens van de schuldeisers blijken, althans dat het bestuur zich heeft ingespannen om over de juiste contactgegevens te beschikken. Deze verplichting is niet onredelijk zwaar voor het bestuur. Voldoende kan al zijn dat het bestuur het handelsregister heeft geraadpleegd. Het is onredelijk om deze last op schuldeisers te leggen, met name omdat schuldeisers niet kunnen controleren of het bestuur de contactgegevens adequaat in de administratie heeft opgenomen. JIRA stelt daarom voor om uit het voorgestelde art. 2:19b lid 2 BW het gedeelte na ‘tenzij’ te laten vervallen.

Artikel 2:19c BW

Civielrechtelijk bestuursverbod

Artikel 2:19c lid 1 BW van het Wetsontwerp vermeldt dat in een aantal gevallen de rechtbank op verzoek van het Openbaar Ministerie een bestuursverbod kan opleggen aan de (gewezen) bestuurder.³ De

² Memorie van Toelichting, p. 8.

³ Een bestuursverbod kan op grond van art. 2:19c BW door het OM worden verzocht ingeval van turboliquidatie via een ontbindingsbesluit a) een bestuurder niet de in art. 2:19b lid 1 BW genoemde informatie heeft gedeponerd, b) een bestuurder doelbewust namens de rechtspersoon handelingen heeft nagelaten, waardoor één of meer schuldeisers aanmerkelijk zijn benadeeld, of c) de bestuurder in de twee aan de ontbinding voorafgaande jaren ten minste tweemaal eerder betrokken was bij beëindiging van een

regeling is van toepassing in het geval de beëindigde rechtspersoon is ontbonden door een ontbindingsbesluit of een beschikking van de Kamer van Koophandel en één of meer schuldeisers geheel of gedeeltelijk onbetaald zijn gebleven. Uit het Wetsontwerp en de Memorie van Toelichting volgt niet direct hoe het Openbaar Ministerie gaat toezien op de naleving van het in lid 1 van artikel 2:19c BW bepaalde. JIRA beveelt aan om in de Memorie van Toelichting op te nemen hoe de beoogde praktische invulling van de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie eruitziet. Het is bijvoorbeeld onduidelijk of schuldeisers de mogelijkheid krijgen het Openbaar Ministerie te wijzen op het mogelijk bestaan van een situatie als omschreven in artikel 2:19c BW. Gedacht zou kunnen worden aan de oprichting van een meldpunt waar de schuldeiser melding van voornoemde situatie kan maken. Zo blijft de bevoegdheid een bestuursverbod te verzoeken in publieke hand, maar krijgt een benadeelde schuldeiser de mogelijkheid bij te dragen aan de signalering van situaties als omschreven in artikel 2:19c BW.

Sanctie

Één van de gevallen waarin het Openbaar Ministerie kan verzoeken om een bestuursverbod betreft de situatie waarin de bestuurder niet heeft voldaan aan de verplichtingen uit artikel 2:19b lid 1 BW. Door enkel een schending van de verplichtingen uit lid 1 van artikel 2:19b te sanctioneren valt de mededeling die op grond van het beoogde artikel 2:19b lid 2 BW door het bestuur aan de schuldeisers moet worden gedaan niet onder de reikwijdte van artikel 2:19c BW. Er lijkt daardoor geen sanctie te zijn voor het niet voldoen aan de mededelingsplicht. Dit lijkt in strijd met het door het Wetsontwerp beoogde doel van crediteurenbescherming. JIRA beveelt aan artikel 2:19b lid 2 BW onder de reikwijdte van artikel 2:19c BW te laten vallen.

Termijn

Uit het voorgestelde artikel 2:19c lid 1 sub c BW van het Wetsontwerp volgt dat het Openbaar Ministerie verder om een bestuursverbod kan verzoeken indien de bestuurder in de twee jaren voorafgaand aan het ontbindingsbesluit ten minste tweemaal eerder betrokken was bij een beëindiging van een rechtspersoon via een turboliquidatie waarbij één of meer schuldeisers geheel of gedeeltelijk onbetaald zijn gebleven, tenzij hem daarvan geen persoonlijk verwijt treft. Uit de Memorie van Toelichting volgt niet waarom de periode waarin de bestuurder betrokken is geweest bij een benadelende turboliquidatie beperkt zou moeten blijven tot de twee jaren voorafgaand aan het ontbindingsbesluit. JIRA acht deze periode (te) kort om daadwerkelijk misbruik tegen te gaan. Om het instrument van het civielrechtelijk bestuursverbod effectief te laten zijn beveelt JIRA aan om de periode van twee jaren te verlengen tot een periode van bijvoorbeeld vijf jaren voorafgaand aan het ontbindingsbesluit.

Tijdelijk karakter

Uit pagina 3 van de Memorie van Toelichting bij het Wetsontwerp volgt dat de voorgestelde maatregelen vanwege budgettaire redenen vooralsnog een tijdelijk karakter hebben en in beginsel twee jaar zullen gelden. Na afloop van de periode van twee jaar kan een toekomstig kabinet besluiten de maatregelen structureel in te voeren. JIRA merkt op dat het mede in de Memorie van Toelichting gesignaleerde risico's op misbruik van de turboliquidatie regeling ook al aanwezig waren vóór de COVID-19 uitbraak. Daarnaast was turboliquidatie ook voor de COVID-19 pandemie (al) de meest gebruikte beëindigingswijze voor rechtspersonen.⁴ De doelen die het Wetsontwerp beoogt te bereiken (het voorkomen van misbruik en transparantie ten opzichte van de schuldeisers) zijn het nastreven waard, COVID-19 pandemie of niet. JIRA beveelt daarom aan het Wetsontwerp een permanent karakter te geven.

rechtspersoon via een turboliquidatie waarbij een schuldeiser geheel of gedeeltelijk onbetaald is gebleven, tenzij hem daarvan geen persoonlijk verwijt treft.

⁴ [Kamerstukken II 2018/2019, 29911, nr. 253](#). Zie in het bijzonder het rapport 'Analyse (turbo)liquidaties' d.d. 19 september 2019, dat als bijlage bij voornoemd kamerstuk is gevoegd.

Tot slot

Gelet op het voorgaande beveelt JIRA invoering van het Wetsontwerp, eventueel met enkele van de hiervoor omschreven aanpassingen, van harte aan.

Hoogachtend,

Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (JIRA)

Bram Berends (lid)

Inge Lok (Penningmeester)

Mary Barsoum (Secretaris)

Vera Leferink (Voorzitter)

Marleen Jonckers (Vice-voorzitter)